

Vergaderjaar 2005–2006 A

30 394

Verdrag tussen de Regering van het Koninkrijk der Nederlanden en de Regering van de Volksrepubliek China inzake de wederzijdse erkenning van graden van instellingen voor hoger onderwijs en de toegang tot hoger onderwijs; Peking, 30 mei 2005

Nr. 1

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Aan de Voorzitters van de Eerste en van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 21 november 2005

Ter griffie van de Eerste en van de Tweede Kamer der Staten-Generaal ontvangen op 23 november 2005.

De wens dat het verdrag aan de uitdrukkelijke goedkeuring van de Staten-Generaal wordt onderworpen kan door of namens één van de Kamers of door ten minste vijftien leden van de Eerste Kamer dan wel dertig leden van de Tweede Kamer te kennen worden gegeven uiterlijk op 23 december 2005.

Overeenkomstig het bepaalde in artikel 2, eerste lid, en artikel 5, eerste lid, van de Rijkswet goedkeuring en bekendmaking verdragen, de Raad van State gehoord, heb ik de eer u hierbij ter stilzwijgende goedkeuring over te leggen het op 30 mei 2005 te Peking totstandgekomen verdrag tussen de Regering van het Koninkrijk der Nederlanden en de Regering van de Volksrepubliek China inzake de wederzijdse erkenning van graden van instellingen voor hoger onderwijs en de toegang tot hoger onderwijs (Trb. 2005, 180).

Een toelichtende nota bij het verdrag treft u eveneens hierbij aan.

De goedkeuring wordt alleen voor Nederland gevraagd.

De minister van Buitenlandse Zaken,
B. R. Bot

Toelichtende nota

1. Algemeen

Inleiding

Het advies van de Raad van State wordt niet openbaar gemaakt, omdat het zonder meer instemmend luidt (artikel 25a, vijfde lid jo vierde lid, onder b, van de Wet op de Raad van State).

Het hoger onderwijs levert een essentiële bijdrage aan het internationale concurrentievermogen van Nederland. In het hoger onderwijs worden de kenniswerkers van morgen opgeleid. Velen van hen verrichten hun werk straks in een internationale context, en daar bereidt het hoger onderwijs ze ook op voor. Het beter op elkaar afstemmen van de nationale hoger onderwijsystemen en het bevorderen van de samenwerking tussen Nederlandse en buitenlandse instellingen voor hoger onderwijs en van internationale mobiliteit van studenten en docenten, zijn daarvoor even noodzakelijk als het creëren van een internationale leeromgeving binnen de Nederlandse hogeschool en universiteit.

Als gevolg van de internationalisering ondergaat het hoger onderwijs in Nederland, alsook in de meeste andere landen in Europa, grote veranderingen. De mobiliteit op de arbeidsmarkt neemt toe, maar ook studenten kiezen meer en meer voor internationale leerroutes. In de Bologna-verklaring van 1999 – en het daaropvolgende Bologna proces – hebben Regeringen, waaronder de Nederlandse, het streven uitgesproken om te komen tot een grotere vergelijkbaarheid in het Europese hoger onderwijs.

Het is echter van belang om ook met partners buiten «Bologna» samen te werken, zoals China. Nederland en China kennen een intensieve samenwerking op het gebied van het onderwijs: in Nederland studeren grote aantallen Chinese studenten. China heeft verzocht om met Nederland een verdrag te sluiten inzake de wederzijdse erkenning van diploma's. China heeft dergelijke erkenningsverdragen inmiddels afgesloten met een aantal belangrijke Europese partners en hecht hier een groot belang aan in de verdere vormgeving van de bilaterale samenwerking.

Door een dergelijk verdrag te sluiten met Nederland weten Chinese studenten en instellingen van te voren welke eisen aan hen gesteld worden in Nederland voor het volgen van een bepaalde opleiding. Dat geeft hun een duidelijker beeld van het Nederlandse hoger onderwijs, en draagt daardoor bij aan de positie van het Nederlandse hoger onderwijs in China. Bovendien bevordert het de (h)erkenning van Nederlandse diploma's en graden in China. Dat is belangrijk omdat een groot deel van de Chinese studenten uit Nederland in China de arbeidsmarkt betreden met een Nederlands diploma.

Ook voor Nederlandse studenten en instellingen is dit verdrag gunstig. In de eerste plaats bevordert het de erkenning van Nederlandse diploma's in China, hetgeen de positie van Nederlandse instellingen in de werving van Chinese studenten bevordert. Dit speelt met name ook voor de positie van de hogescholen, die in China nog niet altijd als volwaardige hoger onderwijsinstellingen worden gezien. Daarnaast geeft het de Nederlandse instellingen houvast bij de werving en toelating van Chinese studenten.

Bovendien wordt het steeds belangrijker dat ook Nederlandse studenten kennis en ervaring opdoen in China. Daarvoor bevat het verdrag bepalingen inzake de aansluiting vanuit het Nederlandse HAVO en VWO op het Chinese (hoger) onderwijssysteem.

Gevolgen van het verdrag voor Nederland

Het sluiten van bilaterale verdragen is een uitstekende methode voor het vergemakkelijken van de erkenning van diploma's en kwalificaties. In

termen van wetgeving leidt het verdrag voor Nederland niet tot aanpassingen. Het verdrag laat de nationale bevoegdheden op het gebied van het hoger onderwijs, de verlening van graden en de erkenning van diploma's onverlet. Ook blijven de instellingen zelf verantwoordelijk voor toelating van buitenlandse – en dus ook Chinese – studenten.

Wel is de verwachting dat dankzij het verdrag studenten met de desbetreffende diploma's eenvoudiger aansluiting krijgen binnen Nederland en/of China voor een vervolgopleiding of bij het betreden van de arbeidsmarkt.

2. Artikelsgewijze toelichting

Artikel I

Dit artikel legt het bereik en de doelstelling van het verdrag uit: het faciliteren van de toegang tot het hoger onderwijs en de erkenning van de graden die worden afgegeven door hoger onderwijsinstellingen in Nederland en China. Dat neemt niet weg dat de autonomie van de instellingen volledig gerespecteerd zal worden. Tevens is het van belang dat dit verdrag enkel de erkenning voor academische doeleinden regardeert. Beroepserkenning valt niet onder dit verdrag.

Artikel II

Dit artikel beschrijft de graden die in beide nationale hoger onderwijs-systemen kunnen worden behaald. Voor Nederland worden tevens de verschillende categorieën van instellingen in het hoger onderwijs genoemd: universiteiten, hogescholen en instellingen voor internationaal onderwijs. Het onderscheid wetenschappelijk onderwijs (wo) en hoger beroepsonderwijs (hbo) in de oriëntatie van de graden komt naar voren bij de toelating genoemd in artikel III.

Artikel III

Dit artikel vormt de kern van het verdrag en betreft de wederzijdse toelating van studenten op grond van de nationale getuigschriften en bijhorende graad. In het geval van de toelating in Nederland wordt een onderscheid gemaakt voor toelating tot een hbo- dan wel wo-bachelor. Omdat een diploma van de middelbare school in China zelf niet voldoende is voor toelating tot het hoger onderwijs aldaar, wordt van Chinese studenten in Nederland geëist dat zij in China zelf zijn geslaagd voor het toelatingsexamen voor – en toegelaten tot – een opleiding in dezelfde richting als waartoe zij in Nederland toelating vragen. Een bewijs van slechts het geslaagd zijn voor het toelatingsexamen is om technische redenen niet goed mogelijk.

Voor toelating tot een wo-bachelor kan de instelling per geval hogere eisen stellen. Dit knoopt aan bij de praktijk, waarbij Nederlandse universiteiten van Chinese studenten eisen dat zij eerst 1 à 2 jaar aan een Chinese universiteit hebben gestudeerd alvorens zij tot de wo-bachelor worden toegelaten.

Ook in de laatste zin van beide subsecties van dit artikel wordt aangekend dat de autonome instellingen in beide landen per geval additionele eisen mogen stellen.

Artikel IV

Dit artikel regelt het gebruik van de benamingen van de nationale graden. De regel is dat het gebruik in het eigen land doorslaggevend is, met de vertaling dan wel uitleg in de landstaal tussen haakjes.

3. Koninkrijkspositie

Aangezien de drie landen van het Koninkrijk elk een ander stelsel van hoger onderwijs hebben, zal het onderhavige verdrag alleen voor Nederland gelden.

De Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
M. J. A. van der Hoeven

De Minister van Buitenlandse Zaken,
B. R. Bot